

rodzina

NR 8
(1619)
1998

MIESIĘCZNIK KATOLICKI ● SIERPIEŃ ● CENA 1 ZŁ

Ogólnopolski Synod Kościoła Polskokatolickiego w RP 30 czerwca 1998 r. – Warszawa

W dniu 30 czerwca br. odbył się Ogólnopolski Synod Kościoła Polskokatolickiego

30 czerwca 1998 r. odbył się Ogólnopolski Synod Kościoła Polskokatolickiego w RP. Obrady toczyły się w Zespole Szkół Ekonomicznych w Warszawie, przy ul. Chłodnej 36/46, gdzie Rada Synodalna wynajęła pomieszczenia i salę. Biuro Synodalne zarejestrowało 142 delegatek i delegatów na Ogólnopolski Synod. Na liście było 169 delegatów. Nie przybyło 27 delegatów.

Rozpoczęcie obrad nastąpiło o godz. 10.00 częścią paraliturgiczną, której przewodniczył bp Wiktor Wysoczański. Zebrani odśpiewali hymn do Ducha Świętego i odmówili specjalnie na ten dzień przygotowane modlitwy, zakończone wspólną modlitwą „Ojcze nasz”.

cd. na str. 2

Obrady rozpoczęto wspólną modlitwą

Biskupi polskokatoliccy i Goście (biskupi: rzymskokatolicki, prawosławny, mariawicki) udzielili zebranych pasterskiego błogosławieństwa na rozpoczęcie obrad synodalnych

Ogólnopolski Synod Kościoła Polskokatolickiego w RP

30 czerwca 1998 r. — Warszawa

cd. ze str. 1

Po części modlitwnej nastąpiło **uroczyste zaprzysiężenie** delegatek i delegatów, zgodnie z poniższym tekstem. Przysięgę od delegatów przyjął bp Zygmunt Koralewski — sufragan wrocławski.

Następnie bp Wiktor Wysoczański — Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego zaproponował, by zgromadzeni na sali obrad biskupi, tak polskokatoliccy, jak i goście, udzielili zebranych pasterskiego błogosławieństwa na rozpoczęcie obrad synodalnych.

Sesji wstępnej przewodniczył bp Wiktor Wysoczański — Zwierzchnik Kościoła, Przewodniczący Rady Synodalnej. Na wstępie powitał delegatki i delegatów na Ogólnopolski Synod Kościoła oraz zaproszonych gości.

cd. na str. 4

ZAPRYSIĘŻENIE DELEGATÓW OGÓLNOPOLSKIEGO SYNODU KOŚCIOŁA POLSKOKATOLICKIEGO

Warszawa — 30 czerwca 1998 r.

ROTA PRZYSIĘGI

Ja, delegat (delegatka) na Ogólnopolski Synod Kościoła Polskokatolickiego, uroczystie przysięgam, że uczestnicząc w obradach Synodu, będę kierował(a) się prawdą i miłością ewangeliczną.

Wierząc w obecność pośród nas Jezusa Chrystusa, będę odpowiedzialny(a) oraz zdyscyplinowany(a), kierując się zasadą dobra naszego Kościoła. Tak mi dopomóż Boże w Trójcy Świętej Jedyny i wszyscy Święci.

AMEN

Ogólnopolski Synod Kościoła Polskokatolickiego w RP

cd. ze str. 2

Prezydium Ogólnopolskiego Synodu Kościoła Polskokatolickiego

Sekretariat Ogólnopolskiego Synodu Kościoła Polskokatolickiego

Komisja Mandatowo-Skrutacyjna Synodu

Po wygłoszeniu powitania nastąpiło powołanie Władz Ogólnopolskiego Synodu, zaproponowanych przez Radę Synodalną na sesji w dniu 17 marca 1998 r.

Do Prezydium Synodu weszli: bp Wiktor Wysoczański — Zwierzchnik Kościoła — Ordynariusz Diecezji Warszawskiej — przewodniczący Prezydium Synodu, bp Jerzy Szotmiller — Ordynariusz Diecezji Krakowsko-Częstochowskiej, bp Wiesław Skołucki — Ordynariusz Diecezji Wrocławskiej, bp Zygmunt Koralewski — Sufragan Wrocławski, bp Maksymilian Rode — emeryt, bp Tadeusz Majewski — emeryt.

Do Sekretariatu Synodu weszli: ks. inf. Bogusław Wołyński — przewodniczący, ks. dziek. Henryk Dąbrowski i protokolant ks. Leszek Pietrzak.

Do Komisji Mandatowo-Skrutacyjnej weszli: ks. inf. Ryszard Dąbrowski — przewodniczący, ks. inf. Henryk Buszka, ks. prob. Marian Wnęk, ks. prob. Leszek Kołodziejczyk.

Do Komisji Uchwał i Wniosków weszli: ks. dziek. Eugeniusz Stelmach — przewodniczący, ks. prob. Stanisław Stawowczyk.

Po ukonstytuowaniu się Władz Ogólnopolskiego Synodu, które delegaci zaakceptowali przez głosowanie, słowa do Ogólnopolskiego Synodu skierowali (tekst na str. 6-7): bp Tadeusz Pełowski — Ordynariusz Diecezji Buffalo-Pittsburgh PNKK — który odczytał list Pierwszego Biskupa Jana Swantka, bp Hans Gerny — Zwierzchnik Kościoła Chrześcijańskokatolickiego Szwajcarii, bp Jacek Jezierski — Sufragan Archidiecezji Warmińskiej, Przewodniczący Zespołu Kościoła Rzymskokatolickiego ds. dialogu ekumenicznego z Kościołem Polskokatolickim, delegat Prymasa Polski i Komisji Episkopatu, bp Miron — prawosławny biskup hajnowski — w imieniu Metropolity Warszawskiego i Catej Polski, Sawy, bp Włodzimierz Jaworski — Zwierzchnik Kościoła Starokatolickiego Mariawitów, ks. sen. Antoni Nikolic — Wikariusz Generalny Diecezji Kanadyjskiej PNKK, ks. dr Czesław Kulickowski — odczytał list Prezesa Polsko-Narodowej „Spójni” p. Edmunda Kotuli, ks. inf. Henryk Buszka — odczytał pismo do uczestników Synodu Prezesa Zarządu ZPU „Polkat” pana Mieczysława Suski.

Sesja sprawozdawcza: przewodniczył bp Zygmunt Koralewski. Swoje sprawozdania za okres międzysynodalny składali: bp Wiktor Wysoczański — Zwierzchnik Kościoła i Ordynariusz Diecezji Warszawskiej, bp Jerzy Szotmiller — Ordynariusz Diecezji Krakowsko-Częstochowskiej, bp Wiesław Skołucki — Ordynariusz Diecezji Wrocławskiej, ks. inf. Kazimierz Bonczar — Sekretarz Rady Synodalnej, ks. dziek. Aleksander Bielec — Skarbnik Rady Synodalnej, ks. dziek. Ryszard Rawicki — Przewodniczący Komisji Rewizyjnej.

Po dyskusji, Synod w głosowaniu jawnym udzielił absolutorium wszystkim sprawozdawcom.

cd. na str. 8-9

Bp Tadeusz Pełowski (USA) odczytał list Pierwszego Biskupa PNKK Jana Swantka

Bp Hans Gerny (Szwajcaria) przekazał uczestnikom Ogólnopolskiego Synodu pozdrowienia od Kościoła Chrześcijańskokatolickiego w Szwajcarii oraz od Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich

Słowo do Synodu skierował bp Jacek Jezierski — Sufragan Archidiecezji Warmińskiej, delegat Prymasa Polski i Komisji Episkopatu Polski Kościoła Rzymskokatolickiego

W imieniu Metropolity Warszawy i Całej Polski — słowo do Synodu skierował bp Miron

Bp Włodzimierz Jaworski — Biskup Naczelny Kościoła Starokatolickiego Mariawitów przekazał życzenia delegatom Synodu

Ks. inf. Henryk Buszka odczytał pismo do uczestników Synodu Prezesa Zarządu ZPU „POLKAT”

Bp Wiktor Wysoczański — Zwierzchnik Kościoła i Ordynariusz Diecezji Warszawskiej składa sprawozdanie za okres międzysynodalny

Ogólnopolski Synod Kościoła Polskiego

30 czerwca 1998 r. — Warszawa

cd. ze str. 4

Sesja poświęcona administracji i strukturze Kościoła — przewodniczył bp Wiesław Skołucki.

W tej sesji Synod przez głosowanie jawne 140 głosami wybrał na następną, 5-letnią kadencję Zwierzchnika Kościoła i Przewodniczącego Rady Synodalnej, biskupa prof. dra hab. Wiktora Wysocka — Ordynariusza Diecezji Warszawskiej. Głosów przeciwnych było 2.

Synod na następny okres międzysynodalny, tj. na 5 lat przedłużył mandat pełnienia obowiązków

Sesji sprawozdawczej Synodu przewodniczył bp Zygmunt Koralewski

Ordynariusza Diecezji Krakowsko-Częstochowskiej biskupowi Jerzemu Szotmillerowi.

W głosowaniu jawnym głosów za było 133, przeciw 5, wstrzymały się 4 osoby.

Sesja programowa — przewodniczył bp Wiesław Skołucki.

Protokół Komisji Prawa — do przyjęcia poprawki nowelizacyjnej przedstawił ks. dziek. dr Tadeusz Piątek. Po dyskusji Synod przyjął i zatwierdził poprawki nowelizacyjne do Prawa Wewnętrznego — 136 głosami za, przeciw 2, wstrzymało się 4. Protokół Komisji Prawa dołączono do akt Synodu.

Wnioski Komisji Duszpastersko-Misyjnej — przedstawił ks. dziek. Eugeniusz Stelmach. Protokół dołączono do akt Synodu.

Synod powołał stałą Komisję Duszpastersko-Misyjną w składzie dotychczasowym, udzielając jej mandatu na okres międzysynodalny. Głosów za — 141, przeciw — 1.

Przedstawiono Synodowi sprawozdanie z przebiegu dialogu z Kościołem Prawosławnym (tekst na str. 14) — referował ks. mgr Jerzy Bajorek. Synod zaakceptował proces recepcji tekstów teologicznych, wspólnie przyjętych przez Komisję Starokatolicko-Prawosławną.

Delegaci jednogłośnie przyjęli sprawozdanie z rozpoczętego dialogu z Kościołem Rzymskokatolickim (tekst na str. 15-16) — referował ks. inf. mgr Kazimierz Bonczar.

Natomiast po sprawozdaniu przedstawionym przez ks. inf. dr. Tomasza Wójtowicza, Ogólnopolski Synod Kościoła Polskokatolickiego potwierdził negatywne stanowisko w sprawie udzielania święceń kapłańskich kobietom.

Uczestnicy obrad O

katolickiego w RP

Bp Wiktor Wysoczański — Ordynariusz Diecezji Warszawskiej — ponownie wybrany Zwierzchnikiem Kościoła i Przewodniczącym Rady Synodalnej

Sesja wyborcza: przewodniczył bp Wiktor Wysoczański. Synod dokonał wyboru Rady Synodalnej: bp prof. Wiktor Wysoczański — Zwierzchnik Kościoła, Przewodniczący; ks. inf. Stanisław Bosy — Sekre-

tarz; ks. dziek. Aleksander Bielec — Skarbnik. Członkowie: zgodnie z Prawem Wewnętrznym Kościoła Polskokatolickiego do Rady Synodalnej wchodzi księża infuacji rzeczywisci. Biskupi Ordynariusze Diecezji przedstawili kandydatów ze swoich diecezji, których Synod przez głosowanie zaakceptował na okres międzysynodalny: **a) diecezja warszawska** — ks. dziek. Jan Maria Zieliński, ks. dziek. Henryk Marciniak, ks. dziek. Piotr Korpik, p. Bernadetta Sołtys, p. Wojciech Hoduń; **b) diecezja krakowsko-częstochowska** — ks. dziek. Eugeniusz Stelmach, ks. dziek. Ryszard Rawicki, ks. prob. Hubert Szryt, p. Barbara Kowalczyk, p. Ilona Sobieraj; **c) diecezja wrocławska** — ks. inf. Stanisław Bosy, ks. dziek. Tadeusz Piątek, ks. prob. Ryszard Szykuła, p. mgr Teresa Kropielnicka, p. Piotr Zieliński. Synod wybrał: **Sąd:** ks. dziek. Kazimierz Fonfara — oficjał, ks. mgr Marian Madziar — notariusz, ks. mgr Mieczysław Piątek — sędzia, ks. mgr Leszek Kołodziejczyk — sędzia, ks. mgr Jan Belniak — sędzia; **Komisja Rewizyjna:** ks. mgr Mikołaj Skłodowski — przewodniczący, ks. dziek. Henryk Dąbrowski, ks. prob. Jerzy Biały, ks. prob. Rafał Michałak.

Sesja końcowa. Synod zajął stanowisko Kościoła Polskokatolickiego w sprawie: a) dialogu z Kościołem Prawosławnym; b) dialogu z Kościołem Rzymskokatolickim; c) w sprawie udzielania święceń kapłańskich kobietom (patrz: sprawozdania). Synod przyjął uchwały i postanowienia: a) ożywić działanie Komisji Duszpastersko-Misyjnej; b) wprowadzić do Prawa Wewnętrznego poprawki nowelizacyjne, c) zwrócić uwagę na działania Wyższego Seminarium Duchownego Kościoła, szczególnie na formację alumnów — przyszłych duchownych Kościoła, d) wkraczanie w trzecie tysiąclecie chrześcijaństwa — zaakcentować przez duszpasterskie obchody w diecezjach i parafiach 2000-lecie Narodzin Jezusa i działalności Świętego Powszechnego Apostolskiego Kościoła. Zaangażować wiernych w duchową odnowę i przeżywanie Jubileuszu.

O godz. 18.30 bp prof. Wiktor Wysoczański podziękował delegatom za czynny i owocny udział w obradach Ogólnopolskiego Synodu, pożegnał delegatów i gości. Modlitwę końcową opartą na tekstach ewangelicznych odmówił bp Zygmunt Koralewski. Odśpiewano hymn Kościoła „Tyle lat my Ci, o Panie...”. Ogólnopolski Synod zakończyło błogosławieństwo biskupów.

inopolskiego Synodu

Słowo na rozpoczęcie Ogólnopolskiego Synodu Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego i Przewodniczącego Rady Synodalnej bpa prof. dra hab. Wiktora Wysoczańskiego

**Bp Wiktor Wysoczański —
Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego, Przewodniczący Rady
Synodalnej — powitał delegatów Ogólnopolskiego Synodu**

Drodzy Bracia i Siostry!

Zgromadziliśmy się tutaj, w Warszawie, biskupi, kapłani i ludzie świeccy, przedstawiciele parafii polskokatolickich z różnych stron Polski, ażeby ożywić naszą wiarę, nadzieję i miłość oraz naszą aktywność kościelną, pamiętając, że „każdemu (...) z nas została dana łaska według miary daru Chrystusowego” (Ef 4, 7). Rozpoczynając dziś pracę we wspólnocie szerszej niż ta codzienna wspólnota własnej parafii czy też diecezji — pragniemy w inny jeszcze sposób przyczynić się do „budowania Ciała Chrystusowego” (Ef 4, 12). To Ciało jest jedno „i jeden jest Duch” (Ef 4, 4), jak też „jeden jest Pan, jedna wiara, jeden chrzest. Jeden jest Bóg i Ojciec wszystkich, który [jest i działa] ponad wszystkimi, przez wszystkich i we wszystkich” (Ef 4, 5-6).

Dlatego tak bardzo pragniemy tu, na tym Synodzie — pomimo wszystkich różnic i podziałów, które są z ludzi — odkryć jedność, która jest z Boga! Od tej jedności trzeba wciąż rozpo-

czynać i widzieć ją jako cel. Jezus Chrystus jest z nami na wszystkich drogach, które prowadzą do jedności odkupionego Ciała, do jedności Kościoła. Niech Ewangelia pomoże nam kroczyć po tych drogach i odczytać głębię tajemnicy Kościoła; niech pozwala nam odnajdywać nadzieję naszego powołania oraz mocy łaski Bożej. Tylko wtedy Kościół nasz będzie wspólnotą, złożoną z biskupów, kapłanów i świeckich, którzy pomagają sobie nawzajem i dzielą się darami otrzymanymi od Boga. Tę więź budujmy na modlitwie, współpracy i wzajemnym szacunku. Taka była zawsze tradycja naszego Kościoła i wszystkich Kościołów starokatolickich, i oby nigdy nie wygasła.

W tej ważnej i radosnej chwili rozpoczęcia obrad Ogólnopolskiego Synodu Kościoła Polskokatolickiego wnieśmy nasze serca do Jezusa Chrystusa, naszego Pana i Zbawiciela. Niech On będzie światłem w naszej pracy synodalnej. Niech Jego prawda zajaśnieje w naszych umysłach i znajdzie wyraz w naszych wypowiedziach. Niech Jego prawda napełni nas mądrością i odpowiedzialnością za Kościół, abyśmy rzeczywiście byli sługami Tego, który jest naszym światłem i zbawieniem.

Otwieram obrady plenarne Ogólnopolskiego Synodu Kościoła Polskokatolickiego.

Gorąco witam wszystkich Delegatów i Delegatki Kościoła Polskokatolickiego. Miło mi jest powitać naszych najdosłojniejszych, zaproszonych na Ogólnopolski Synod, Gości:

— J.E. bpa Hansa Gernego — zwierzchnika Kościoła Chrześcijańskokatolickiego w Szwajcarii, reprezentanta Unii Utrechckiej Kościołów starokatolickich wraz z osobami towarzyszącymi: ks. Joannem Jebeleanem i p. Mają Weyermann;

— Naszych Braci zza oceanu: J.E. bpa Tadeusza Pełowskiego — ordynariusza Diecezji Zachodniej Buffalo Pittsburgh z USA — reprezentującego Polski Narodowy Kościół Katolicki, przewielebnego ks. seniora Antoniego Nikolica — wikariusza generalnego Diecezji Kanadyjskiej z Toronto oraz ks. dra Czesława Kuliczkowskiego;

— J.E. bpa Mirona — przedstawiciela Metropolity Warszawskiego i Cafej Polski Kościoła Prawosławnego w RP;

— Szczególnie gorąco witam J.E. bpa prof. dra hab. Jacka Jezierskiego — delegata Księdza Prymasa i Konferencji Episkopatu Polski Kościoła Rzymskokatolickiego w Polsce wraz z osobami towarzyszącymi: ks. dr. hab. Edwardem Warchołem i ks. dr. hab. Zdzisławem Kijasem — członkami zespołu Kościoła Rzymskokatolic-

cd. na str. 10

Słowo na rozpoczęcie Ogólnopolskiego Synodu Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego i Przewodniczącego Rady Synodalnej bpa prof. dra hab. Wiktora Wysoczańskiego

cd. ze str. 3

kiego w Polsce ds. dialogu ekumenicznego z Kościołem Polskokatolickim;

— Witam J.E. bpa Włodzimierza Jaworskiego — Biskupa Naczelnego Kościoła Starokatolickiego Mariawitów.

Poprzedni wolny i demokratyczny Synod Kościoła Polskokatolickiego odbył się w dniu 27 czerwca 1995 roku w Warszawie-Konstancinie. Zgodnie z nowym Prawem Wewnętrznym Kościoła Polskokatolickiego w RP, uchwalonym na tym Synodzie (§ 109 pkt. 1), termin zwoływania Synodu ustalono co 3 lata. Respektując postanowienia Prawa naszego Kościoła, Rada Synodalna na posiedzeniu w dniu 16 września 1997 roku jednogłośnie podjęła uchwałę o zwołaniu Ogólnopolskiego Synodu Kościoła Polskokatolickiego na dzień 30 czerwca 1998 roku w Warszawie. Jest to więc pierwszy Synod naszego Kościoła, odbywający się zgodnie z określonym w Prawie terminem.

Zgodnie z uchwałą Rady Synodalnej z dnia 16 września 1997 roku, *pismem okólnym* zwołałem na dzień 2 grudnia 1997 roku do Warszawy przewodniczących Komisji Synodalnych, wybranych na ostatnim Synodzie: Prawa Kościelnego, Kapłańsko-Duszpasterskiej, Liturgicznej, Rewizyjnej, Finansowo-Gospodarczej i Mandatowo-Skrutacyjnej. Przewodniczącym zobowiązałem do przygotowania na piśmie propozycji i uwag dotyczących spraw, które miałyby być wniesione i rozpatrzone na najbliższym Synodzie Ogólnopolskim. Problemy przedstawione na tym posiedzeniu mieliśmy omawiać na sesji Rady Synodalnej w lutym i marcu 1998 roku.

W dniu 12 grudnia 1997 roku, jako przewodniczący Komisji Synodalnej Prawa Kościelnego, wystąpiłem do parafii i duszpasterzy Kościoła Polskokatolickiego *Pismo okólne* (L.dz. 295/XII/97) z prośbą o nadsyłanie do Kurii Biskupiej w Warszawie uwag i propozycji odnoszących się do Prawa Wewnętrznego Kościoła Polskokatolickiego, które zostałyby przedstawione całej Komisji. Termin nadsyłania ustalony był na jeden miesiąc, tj. do dnia 15 stycznia 1998 roku, a przedłużony został do dnia 5 maja 1998 roku, tj. do dnia posiedzenia Komisji Prawa, która w tym dniu rozpoczęła obrady. Od 12 grudnia 1987 roku do 5 maja 1998 roku uwagi nadesłało tylko 17 duchownych.

W dniu 17 marca 1998 roku w Warszawie odbyła się sesja Rady Synodalnej, na której — zgodnie z Prawem Wewnętrznym Kościoła Polskokatolickiego w RP (§ 109, pkt. 4) — jednogłośnie postanowiono zwołać delegatów duchownych i świeckich na Ogólnopolski Synod

Kościoła Polskokatolickiego w RP do Warszawy w dniu 30 czerwca 1998 roku.

Na sesji tej przyjęto i jednogłośnie zatwierdzono Program Ogólnopolskiego Synodu oraz skład osobowy Biura Przesynodalnego.

W dniu 24 kwietnia 1998 roku Biuro Przesynodalne Kościoła wystąpiło do wszystkich parafii *Zarządzenie* (L.dz. 106/RS/IV/98) podpisane przez przewodniczącego i sekretarza Rady Synodalnej: o terminie zwołania Ogólnopolskiego Synodu, o wyborze przez Zgromadzenie Parafialne świeckich delegatów na Synod oraz inne informacje zawarte w punktach od 1 do 8. Do *Zarządzenia* załączono *Program Ogólnopolskiego Synodu* oraz skład Biura do Spraw Organizacyjnych Synodu, a także skład osobowy Komisji przygotowujących dokumenty na Synod, tj.: Komisji Prawa Kościelnego i Dyscyplinarnej — pod moim przewodnictwem i Komisji Duszpastersko-Misyjnej z przewodniczącym bpem Wiesławem Skołuckim na czele.

Sesja robocza Komisji Duszpastersko-Misyjnej odbyła się w dniach 22 i 23 kwietnia 1998 roku w Warszawie-Konstancinie, pod przewodnictwem bpa Wiesława Skołuckiego — ordynariusza Diecezji Wrocławskiej. Natoż obrady Komisji Prawa i Dyscypliny Kościelnej pod moim przewodnictwem odbyły się w dniu 5 maja 1998 roku.

Po *Zarządzeniu* Rady Synodalnej, informującym o terminie zwołania Ogólnopolskiego Synodu Kościoła, odbyły się przedsynodalne diecezjalne konferencje duchowieństwa pod przewodnictwem biskupów ordynariuszy. Jako Zwierzchnik Kościoła, brałem udział w Konferencjach:

- w diecezji krakowsko-częstochowskiej w dniu 18 kwietnia 1998 roku w Strzyżowicach;
- w diecezji warszawskiej w dniu 19 maja 1998 roku w Warszawie;
- w diecezji wrocławskiej w dniu 28 maja 1998 roku we Wrocławiu.

W *Zarządzeniu* z dnia 24 kwietnia 1998 roku zalecono duszpasterzom: odczytanie *Listu Pasterskiego Kolegium Biskupów* w niedzielę 21 czerwca 1998 roku, informując wiernych o zwołaniu Ogólnopolskiego Synodu, a w niedzielę 28 czerwca 1998 roku — odprawienie uroczystej Mszy Świętej z formularza o Duchu Świętym, w intencji Synodu, wystawienie Najświętszego Sakramentu oraz odmówienie modlitw o łaski i Boże błogosławieństwo dla obrad Synodu.

Biuro Przesynodalnej w czasie od 24 kwietnia do 5 czerwca 1998 roku przesłało do wszystkich delegatów na Ogólnopolski Synod wszystkie dokumenty, zgodnie z postanowieniami i uchwałami Rady Synodalnej i przepisami Prawa Wewnętrznego Kościoła Polskokatolickiego w RP, § 109, ust. 4-7.

Jeszcze raz witam wszystkich zgromadzonych. Życzę asystencji Ducha Świętego, wszelkich łask i błogosławieństw Przenajświętszej Trójcy, macierzyńskiej opieki Bożej Matki Maryi. Życzę szczęśliwych i owocnych obrad. Szczęść Boże.

Czcigodny Księżę Biskupie Wiktorze Wysoczański
 Czcigodni Księża Biskupi
 Drodzy Bracia i Siostry — Delegaci Synodu
 Kościoła Polskokatolickiego

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus

Jako Pierwszy Biskup Polskiego Narodowego Katolickiego Kościoła w Stanach Zjednoczonych Ameryki i Kanadzie chcę wyrazić braterskie pozdrowienia w moim imieniu, jak również w imieniu naszych Biskupów, Kapłanów i wiernych całego naszego Kościoła dla Świętego Synodu, dla Biskupów, Kapłanów i całej społeczności Kościoła Polskokatolickiego.

Prosimy w naszych modlitwach Wszechmogącego Boga o błogostawieństwo dla polskiego Kościoła i całego Narodu. Wyrażamy nadzieję, że Synod Kościoła Polskokatolickiego inspirowany przez Ducha Świętego osiągnie zamierzone cele, ku chwale i pożytkowi Kościoła Pana naszego Jezusa Chrystusa.

Naszym pragnieniem jest aby ten Synod zjednoczył jeszcze bardziej całą wspólnotę Biskupów, Kapłanów i wiernych Kościoła Polskokatolickiego. Bądźmy pomni słów Świętego Pawła, który pisał w liście do Koryntian, „Przeeto upominam was, bracia, w imię Pana naszego Jezusa Chrystusa, abyście żyli w zgodzie i by nie było wśród was rozłamów, abyście byli jednego ducha i jednej myśli” (1 Kor, 1, 10).

Drodzy Bracia i Siostry, jest faktem, że Kościół w Stanach Zjednoczonych Ameryki i Kościół Polskokatolicki są bratnimi Kościołami, ponieważ tak wiele nas łączą. Kościół w Stanach Zjednoczonych został zorganizowany przez emigrantów z Polski. To pierwsze pokolenie emigrantów, organizując Kościół, starało się zachować katolicką wiarę, polską kulturę i obyczaje.

Nie muszę wam przypominać, że Kościół w Polsce został zorganizowany przez misjonarzy, którzy z polecenia Ks. Bp. Franciszka Hodura przybyli do Polski zza oceanu.

Kościół w Ameryce wielce ceni to wszystko co odziedziczył po swych praojcach. My w naszym Kościele nie odrzuciliśmy liturgii, hymnów i śpiewu w zamian za coś nowego, kiedy młode pokolenia wiernych Kościoła adaptowały się do nowych warunków i przechodziły transformacje. Pielęgnowaliśmy polskie tradycje, które stały się częścią życia naszego Kościoła, który obecnie obejmuje wiernych z różnych grup etnicznych.

Czcigodni Biskupi, Drodzy delegaci i delegatki Synodu, Kościoły nasze są żywą częścią Powszechnego Kościoła. Polsko-Narodowy Katolicki Kościół w Ameryce i Kanadzie prowadzi już od czterech lat dialog z Kościołem Rzymskokatolickim. W okresie tym osiągnęliśmy znaczący postęp w wielu ważnych dziedzinach życia obu Kościołów. Mamy dobre stosunki między duchowieństwem i wiernymi naszych Kościołów.

Wiadomo nam, że i Kościół Polskokatolicki rozpoczął dialog z Kościołem Rzymskokatolickim. Wyrażamy nadzieję, że rozmowy będą owocne, nastąpi postęp i wzajemne zrozumienie w duchu wezwania Chrystusa „aby wszyscy stanowili jedno” — J 17, 21.

Pamiętajmy, że jedyne Kościoły Unii Utrechckiej, które obecnie prowadzą dialog z Kościołem Rzymskokatolickim, to Polsko-Narodowy Kościół Katolicki oraz bratni Kościół Polskokatolicki. To nie wymaga dalszego wyjaśnienia.

Ubolewamy jednak, że jedność w Unii Utrechckiej została podważona przez jednostronne postępowanie pewnych społeczności kościelnych. Nie możemy w dobrej wierze zaakceptować tych decyzji. Widzieliśmy bowiem skutki podobnych kroków w Kościele Episkopalnym w Stanach Zjednoczonych, kiedy ten Kościół zламаł odwieczną tradycję i wprowadził innowacje. Tysiące wiernych i kapłanów opuściło ten piękny Kościół i utworzyło liczne niezależne anglikańskie parafie. A wielu z tych, którzy pozostali, zmusza się do zaakceptowania praktyk, które gwałcą zasady ich katolickiej wiary.

Jako stosunkowo małe Katolickie Kościoły, musimy być świadomi naszych wspólnych teologicznych zasad wiary przyjętych przez wszystkie wielkie Kościoły Wschodu i Zachodu. Nie powinniśmy powodować sytuacji, gdzie kapłaństwo i sakramenty mogą być kwestionowane. Nasza apostołska sukcesja i nasza wiara pochodzą od Apostołów jest istotą katolickości naszych Kościołów. Te podstawowe zasady nie mogą być zagrożone tylko dlatego, że innowacje teologiczne są w pewnych kołach nauczane.

Pamiętajmy, że Kościół Starokatolickie powstały dlatego, że Kościół Katolicki Zachodu wprowadził dogmaty w czasie Pierwszego Soboru Watykańskiego. Pragnieniem organizatorów Kościołów Starokatolickich było utrzymanie katolickiej wiary niepodzielonego Kościoła pierwszego milenium.

Drodzy Bracia i Siostry w Chrystusie Panu, wierzymy, że Polsko-Narodowy Katolicki Kościół pogłębiać będzie braterskie więzy z Kościołem w Polsce. Naszym dążeniem jest kontynuowanie pomocy materialnej Kościołowi w Polsce na miarę naszych możliwości i do czasu, kiedy Kościół w Polsce będzie samowystarczalny.

Księżę Biskupie Zwierzchniku Wiktorze, jesteśmy z Tobą i Kościołem Polskokatolickim w naszych modlitwach w czasie tego ważnego Synodu. Prosimy o łaski i asystencję Ducha Świętego dla Synodu i Kościoła. Niech ten Synod sprawi, że cały Kościół Polskokatolicki stanie się silnym ciałem Kościoła Chrystusowego, w którym Biskupi, Kapłani i wierni zjednoczeni duchem Prawdy i Pracy razem będą kontynuować budowę wielkiego dzieła.

Niech Bóg Wszechmogący was błogosławi i darzy swymi łaskami.

**Biskup Jan F. Swantek
 Pierwszy Biskup
 Polskiego Narodowego Katolickiego Kościoła**

Scranton, PA, 22 czerwiec 1998 r.

**Drodzy Bracia w Biskupstwie,
 Drodzy Bracia i Siostry w Chrystusie!**

Mam wielki zaszczyt przekazać Synodowi życzenia w imieniu Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich i jej przewodniczącego, Arcybiskupa Utrechtu, Antoniusa Jana Glazemakera. Cieszę się z tego, że mogą być tu wśród Was jako przedstawiciel Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich. Cieszę się także z tego powodu, że mogą tu przebywać jako Biskup Kościoła Chrześcijańskokatolickiego w Szwajcarii. Wiecie zapewne, że stosunki między Kościołem Chrześcijańskokatolickim w Szwajcarii a Kościołem Polskokatolickim są zarówno stare, jak i niezwykle intensywne. Pierwszy polski biskup w Stanach Zjednoczonych, bp Antoni Kozłowski, został konsekrowany w Szwajcarii przez bpa Edwarda Herzoga, natomiast drugi polski biskup — Franciszek Hodur — został konsekrowany w Utrechcie, przy asyście bpa Edwarda Herzoga. Wskazuje to na ścisłe więzi Polski z Bernem i Utrechtem.

I jeszcze coś innego nappełnia mnie radością: zakończył się nieszczęsny podział między Europą Zachodnią i Wschodnią. Przypominam sobie dokładnie mój pierwszy pobyt w Warszawie na początku lat osiemdziesiątych. Był to okres stanu wojennego w Polsce. Panował wówczas depresyjny, wręcz chorobliwy nastrój — nie odczuwałem żadnej radości życia, właściwie jedynie rezygnację. Teraz, gdy przybywam do Warszawy, odczuwam to, co stanowi europejską tradycję; mianowicie to, że Polska stanowi ważny składnik Europy. Cieszę się, że ten europejski nastrój odczuwa się w Kościele. Wasz Kościół należy do Europy.

Cieszę się także z tego powodu, że wśród nas jest biskup Kościoła rzymskokatolickiego i prawosławnego. Nasze kontakty i dobre stosunki z Kościołem prawosławnym sięgają najdawniejszych czasów, często korzystałyśmy z jego pomocy. Cieszę się także, że wśród nas jest biskup Kościoła rzymskokatolickiego. Wiemy, jak ważne są stosunki między naszymi Kościołami. W Szwajcarii od ponad 30 lat mamy bardzo dobre i intensywne kontakty z Kościołem rzymskokatolickim. Prowadziliśmy bardzo owocny dialog, ale do tego niezbędny jest czas i cierpliwość. Życzę Wam w Polsce tego samego, przy pomocy Ducha Świętego.

Życzę Synodowi dobrych, owocnych obrad, inspirowanych Duchem Świętym. Nie wątpię, że będziecie postępowali dalej słuszną drogą. Widzę, jak Wasz Kościół otworzył się w ostatnich latach, jestem rad z tego powodu. Mieliście siłę wyrzucić za burtę zbędne starocie a zachować to, co najcenniejsze. Życzę wszystkim Bożego błogostawieństwa.

**Biskup Hans Gerny
 Zwierzchnik Kościoła Chrześcijańskokatolickiego Szwajcarii
 Reprezentujący
 Międzynarodową Konferencję Biskupów Starokatolickich**

**Do Synodu Kościoła Polskokatolickiego
 W Warszawie (30 VI 1998 r.)**

Prymas Polski i Biskupi Kościoła Rzymskokatolickiego należący do Konferencji Episkopatu Polski przesyłają, za moim pośrednictwem, Księdzu Biskupowi Zwierzchnikowi Kościoła Polskokatolickiego oraz Synodowi tego Kościoła pozdrowienia w Chrystusie Jezusie i wyrazy szacunku.

Biskupi Kościoła Rzymskokatolickiego z nadzieją obserwują nawiązanie wzajemnych kontaktów i rozpoczęcie dialogu ekumenicznego z Kościołem Polskokatolickim.

Zjednoczenie chrześcijan „nie może być owocem wyłącznie ludzkich wysiłków, choć są one nieodzowne. Jedność jest w ostateczności darem Ducha Świętego” (Jan Paweł II, „Tertio millennio adveniente”, 34). Powinniśmy szukać nowych sposobów i form „współpracy w celu odkrycia tego, co nas łączy, a co z pewnością jest większe od tego, co nas jeszcze dzieli” (TMA, 16).

Musimy zdać sobie sprawę, że jest „potrzebny olbrzymi wysiłek, nie tylko dialogu doktrynalnego, ale przede wszystkim modlitwy ekumenicznej (...) winna ona (...) nadać przybierać na siłę, obejmując swym zasięgiem coraz więcej chrześcijan” (TMA, 34).

Być może dałoby się jeszcze „osiągnąć porozumienie ekumeniczne co do przygotowania i realizacji Jubileuszu” (TMA, 16) Wcielenia oraz istnienia chrześcijaństwa przy uszanowaniu programów naszych Wspólnot (TMA, 16).

Pragnę przypomnieć fragment przemówienia Jana Pawła II wygłoszonego we Wrocławiu przed rokiem:

„... potrzebujemy tolerancji, ale (...) sama tolerancja między Kościołami to stanowczo za mało... Trzeba się również wzajemnie akceptować (...). Nie można jednak poprzestać na wzajemnej akceptacji (...). Jezus Chrystus, Ten, który jest i który przychodzi, oczekuje od nas czytelnego znaku jedności, oczekuje wspólnego świadectwa” (Jan Paweł II, Wrocław 31.05.1997; Jan Paweł II, Do biskupów polskich, 16 I 1998, n. 3).

„Trzeba się wspólnie modlić, rozmawiać ze sobą, stwarzać szczerą atmosferę ludzkiego zrozumienia, tak na płaszczyźnie indywidualnej, jak instytucjonalnej (...). Trzeba, żeby chrześcijanie — także w Polsce — weszli w trzecie tysiąclecie razem, jeśli jeszcze nie całkiem zjednoczeni, to przynajmniej bardziej na siebie otwarci, bardziej wrażliwi i bardziej zdecydowani na drodze do pojednania” (Jan Paweł II, *Do biskupów polskich* 16 I 1998, n. 4).

Kościół Rzymskokatolicki jest dziś świadom, że „z drogi ekumenizmu nie ma odwrotu!” (Jan Paweł II, Wrocław 31.05.1997).

Synodowi Kościoła Polskokatolickiego Konferencja Episkopatu Polski życzy ekumenicznej odwagi!

Biskup Jacek Jezierski
delegat Konferencji Episkopatu Polski
na Synod Kościoła Polskokatolickiego

„Królu Niebieski, Poczyszczycielu, Duchu Prawdy,
który wszędzie przebywasz i wszystko napelniasz,
przyjdź i napelnij nas i oczyść nas od wszelkiej zmyły
i zbaw, o Dobry, dusze nasze”

Wasza Ekscelencjo, Najprzewielebniejszy Księżę Biskupie,
Zwierzchniku Kościoła Polskokatolickiego,
Ekscelencje, Przewielebni księża, drodzy bracia i siostry w Chrystusie

Te słowa modlitwy do Ducha Świętego rozpoczynają każdy dzień życia i pracy prawosławnego chrześcijanina. One to pozwalają wierzyć, iż Trzecia Osoba Trójcy Świętej, jako Ta, która czuwa nad czystością wiary, prawdy i życia w Kościele, napelnią Was, tu zebranych na Ogólnopolskim Synodzie Waszego Kościoła. Stojąc w odpowiedzialności przed Bogiem za cały Kościół rozpatrywać będziecie problemy nurtujące Was i stawiać zadania na przyszłość.

W imieniu Jego Eminencji Wielce Błogosławionego Sawy Metropolity Warszawskiego i całej Polski, pozdrawiam Ekscelencję, Ks. Bpa Wiktora, którego Metropolita darzy ogromną braterską miłością, pozdrawiam wszystkich biskupów wraz z kapłanami i wszystkimi delegatami Synodu, życząc aby Łaska Ducha Św. była z Wami.

Mamy nadzieję, iż ekumenizm i wzajemne budowanie jedności między naszymi wspólnotami chrześcijańskimi będzie jak dotychczas efektywne. Przed wszystkimi nami stoją ogromne wyzwania i zadania pracy dla jedności. Dlatego też pokładamy nadzieję w Bogu, iż nic nie zmąci i przekodzi w tym odpowiedzialnym dialogu, który prowadzą nasze Kościoły.

„Łaska Pana naszego Jezusa Chrystusa i dar jedności w Duchu Świętym niech będą z Wami wszystkimi.

Biskup Miron
Prawosławny Biskup Hajnowski

(Słowo wygłoszone na rozpoczęcie Synodu)

W imieniu Kościoła Starokatolickiego Mariawitów pragnę przekazać najserdeczniejsze pozdrowienia Jego Ekscelencji, Biskupowi Wiktorowi Wysoczańskiemu oraz wszystkim Biskupom, Kapłanom i Delegatom Ogólnopolskiego Synodu Kościoła Polskokatolickiego.

Niech Jezus Chrystus błogosławi Waszym obradom, a Duch Święty swoim światłem niech oświeca Wasze umysły i serca, aby decyzje, które podejmiecie, były pozytywne dla Kościoła Polskokatolickiego i przyczyniły się do układania przyjaznych stosunków z innymi Kościołami.

Obrady Synodu to ważny moment w życiu Kościoła. Decyzje podejmowane przez to gremium będą miały istotne znaczenia dla Kościoła przez wiele lat. Mogą one ułatwić życie Kościołowi, gdy są mądre i słuszne, płynące z ducha wiary i miłości chrześcijańskiej, jeśli nie — mogą też, w następnych latach, utrudniać życie Kościołowi i jego kontaktom ekumenicznym.

W imieniu Kościoła Starokatolickiego Mariawitów, przesyłam najserdeczniejsze pozdrowienia i życzę wszystkim duchownym i świeckim delegatom Ogólnopolskiego Synodu, abyście podejmowali decyzje mądre, które będą dobrze służyły Kościołowi Polskokatolickiemu i jego kontaktom z innymi Kościołami. Szczęść Boże.

Biskup Włodzimierz Jaworski
Biskup Naczelny
Kościoła Starokatolickiego Mariawitów

Ekscelencjo, Najdostojniejszy Księżę Pierwszy Biskupie,
Przewielebni Księża Biskupi, Wielebni Księża Seniorzy,
Bracia Kapłani, drodzy Bracia i Siostry

W imieniu Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego w Kanadzie, pragnę gorąco podziękować za zaproszenie na obrady synodalne. Chociaż dzieli nas tysiące kilometrów, jesteśmy członkami tego samego Kościoła. Szczególnie przy okazji takich spotkań uwidacznia się jedność naszego Kościoła, przekraczająca granice państw, języków i kultu. Świadczy o tym chociażby mój przykład — sam jestem z pochodzenia Chorwatem.

W naszym Kościele w Kanadzie jest miejsce dla wszystkich ludzi dobrej woli. Można spotkać ludzi różnych kultur i języka. Jednak jest to przede wszystkim wspólnota Polaków mocno związana z duchem i obyczajem ojczystego kraju — Polski. Obok flagi kanadyjskiej z jednej strony i amerykańskiej z drugiej — stoi dumnie flaga Polska, [od zawsze z orłem w koronie], a co najważniejsze, liturgia odprawiana jest w języku polskim. O to przecież walczył i zabiegał nasz organizator Ksiądz Biskup Franciszek Hodur, w Kanadzie dokonywał Ksiądz Biskup Józef Niemiński, a teraz kontynuuje tu dziś obecny z nami Biskup Tadeusz Peplowski. Blisko więc nam do kraju naszych ojców.

Podtrzymujemy również serdeczne kontakty z parafiami w Polsce przy okazji pielgrzymek czy prywatnych odwiedzin.

Gdy Polska przeżywała narodowe doświadczenia w czasie stanu wojennego lub powodzi, nasi parafianie zawsze byli hojni w niesieniu pomocy. Nigdy nie zapominali o rodakach będących w potrzebie. Modlimy się za nich. Wierzymy, że modlitwa za rodaków rozsianych po całym świecie plynie również z drugiej strony. Przecież dzięki modlitwie i wspólnym działaniom realizujemy ideę jedności Kościoła.

Pragnę w imieniu swoim, parafii kanadyjskich i Rady diecezjalnej przekazać serdeczne pozdrowienia i życzenia owocnych obrad synodalnych. Pragnę również zapewnić o wyrazach pamięci w modlitwie.

Życzymy Polskiemu Kościołowi Katolickiemu w Polsce dalszego rozwoju, siły, odwagi i ciągłej opieki Pana Boga. [Kościół nasz przetrwał liczne burze i wichry, co najlepiej świadczy o opiece Pana Boga].

Życzymy wszystkim rodakom, aby wchodzili w trzecie tysiąclecie mocni i pełni mądrości Bożej. Szczęść Boże!

Ksiądz Senior Antoni Nikolic

Jego Ekscelencja Ks. Bp Wiktor Wysoczański
Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego

W imieniu Prezydium PRE przesyłam braterskie pozdrowienia i życzenia pokoju Bożego obradującemu w Warszawie Ogólnopolskiemu Synodowi Kościoła Polskokatolickiego.

Niech Pan Kościoła błogosławi naszej wspólnej drodze ekumenicznej, dla dobra naszej Ojczyzny.

Ks. Bp Jan Szarek
Prezes PRE

Do Uczestników obradującego w Warszawie
Synodu Kościoła Polskokatolickiego
na ręce Jego Ekscelencji
Ks. Biskupa prof. dr. hab. Wiktora Wysoczańskiego
Zwierzchnika Kościoła Polskokatolickiego w RP

Jego Ekscelencjo,
Wielce Czcigodni Księża Biskupi,
Drodzy Księża,
Szanowni Delegaci i zaproszeni Goście.

Mam wielki zaszczyt i przyjemność przekazać w imieniu Kierownictwa Zakładów Polkat, w imieniu pracowników Polkatu i w imieniu własnym, serdeczne pozdrowienia dla Uczestników Synodu Kościoła Polskokatolickiego.

Pragnę jednocześnie przekazać najserdeczniejsze życzenia owocnych i pomyślnych obrad. Jestem przekonany, że podjęte decyzje zapewnią dalszy rozwój i pomyślność Kościołowi Polskokatolickiemu.

Chciałbym wobec dostojnego Synodu podkreślić szczególną rolę Jego Ekscelencji Ks. Bp. Wiktora Wysoczańskiego w umacnianiu roli Kościoła Polskokatolickiego w kraju, a także zwrócić uwagę na zaangażowanie i ogromny wkład pracy Jego Ekscelencji na rzecz Społecznego Towarzystwa Polskich Katolików oraz Polkatu, czego efektem jest osiągnięcie widocznej poprawy działalności i rozwój Zakładów Polkat w okresie od ostatniego Synodu.

Pragnę jednocześnie zapewnić, że Kierownictwa Zakładów i pracownicy Polkatu swoim zaangażowaniem, będą przyczyniać się do wspomagania realizacji przyjętych uchwał, poprzez wygospodarowywanie środków finansowych na potrzeby STPK, a więc i Kościoła Polskokatolickiego.

Mieczysław Suska
Prezes Zarządu ZPU „Poikat”
(w imieniu Rady Dyrektorów i pracowników)

Jubileusz 75-lecia PARAFII WARSZAWSKIEJ

Sobotni dzień majowy, a ściślej — 23 maja, pozostanie — jak każda uroczystość jubileuszowa — długo w pamięci i sercach wyznawców Kościoła Polskokatolickiego, skupionych wokół świątyni katedralnej w Warszawie przy ul. Szwoleżerów, a także w pamięci i sercach tych, którzy z bliska i z daleka przybyli, by wziąć udział w uroczystej, jubileuszowej, dziękczynnej Mszy Świętej.

Świętej Liturgii, przy współkoncelebrze ks. infulata Czesława Siepetowskiego z Krakowa i ks. infulata Stanisława Bosego ze Szczecina przewodniczył ks. infulat dr Tomasz Wójtowicz — Wikariusz Generalny Diecezji Warszawskiej, a zarazem proboszcz Warszawskiej Parafii Katedralnej, który witając wszystkich uczestników uroczystości powiedział:

„75 lat w historii ludzkości, w historii Kościoła Powszechnego to niewiele. Jednak w odniesieniu do konkretnego życia ludzkiego, to dużo dla każdego z nas, należących do Kościoła Polskokatolickiego i do tej parafii warszawskiej. Jest to dużo i dla mnie osobiście, bo w tej parafii dane mi jest proboszczować już od 30-tu lat, a więc od 1968 roku.

75 lat to wiele, bo przeżyliśmy wiele, wiele wspólnie wykonailiśmy i wykonujemy dla chwały Bożej i pożytku zbawionego Ludu Bożego.

Nie bez wzruszenia więc witam dziś wszystkich zgromadzonych w tej świątyni katedralnej, a przybyłych „z bliska” i „z daleka”, aby razem z nami złożyć Bogu dziękczynienie wpisane w słowa Psalmu: „Dziękujcie Panu, bo jest dobry, bo na wieki jest łaska Jego” (Ps 117, 1).

W takim też duchu zostali powitani: Bp prof. Wiktor Wysoczyński — Zwierzchnik Kościoła Polskokatolickiego, a zarazem Ordynariusz Diecezji Warszawskiej, który zwiastował Jubileusz-

we Słowo Boże, Bp senior Tadeusz Majewski, ks. inf. Ryszard Dąbrowski z Warszawy, ks. inf. Bogusław Wołyński z Lublina wraz z przybyłymi wierzącymi, ks. dziek. Stanisław Muchewicz z Łodzi, ks. prob. Zbigniew Bonkowski ze Świeciechowa z grupą wiernych, ks. prob. Bogdan Skowroński z Torunia, któremu także towarzyszyli wierni, ks. dziek. Henryk Dąbrowski ze Studzianek Pancernych wraz z reprezentacją wiernych tamtejszej społeczności parafialnej oraz ks. Jerzy Rybka, ks. Tomasz Rybka, ks. Andrzej Gontarek, ks. sen. Franciszek Rygusik i ks. Marian Madziar (z Warszawy). Listę powitanych wypełnili też: ks. Eugeniusz Stelmach — Wikariusz Generalny Diecezji Krakowsko-Częstochowskiej, ks. Adam Stelmach — proboszcz w Sosnowcu i ks. Władysław Pietrzyk — proboszcz z Tarnowa.

Wśród przedstawicieli innych Kościołów byli: ks. mitrat prof. Mikołaj Lenczewski, ks. mitrat Anatol Szydłowski — reprezentujący Kościół Prawosławny w Polsce, ks. ihumen Teodosjusz (z Kijowa), ks. Jan Hause — przewodniczący Oddziału Warszawskiego Polskiej Rady Ekumenicznej i ks. prof. Zachariasz Łyko z Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego.

Proboszcz parafii katedralnej powitał też bardzo ciepło i serdecznie seniorki i seniorów z Klubu „Retro” oraz przybyłych licznie byłych więźniów obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, a także

Słowo Boże głośli bp prof. dr hab. Wiktor Wysoczyński — Zwierzchnik Kościoła i Ordynariusz Diecezji Warszawskiej

wszystkich bez wyjątku, jakże oddanych i ofiarnych parafian z parafii katedralnej.

Prezbiterium wypełnili duchowni, a katedrę wierny lud. W atmosferze pobożności i skupienia rozpoczęła się koncelebrowana Liturgia Eucharystyczna.

W słowie wprowadzającym do świętej Liturgii ks. inf. dr Tomasz Wójtowicz powiedział:

„Treści dzisiejszej uroczystości jubileuszowej określają cztery słowa: uwielbienie, dziękczynienie, przeżeganie i prośbienie. Uwielbiamy Boga i chwałę Jego głosimy, „bo wielki jest Pan i godzien wielkiej chwały”, bo za Maryją możemy powtarzać, że „wielkie rzeczy uczynił nam Ten, który jest możny i święte jest imię Jego”, trzy razy po trzykroć Święte. Niech więc niebiosa i ziemia będą pełne chwały Jego: pełne chwały i uwielbienia, bo to z Jego woli, nie z woli ludzkiej, choć przy udziale ludzi i z rozkazu Pana, istnieje i działa Kościół Święty i każda parafia naszego Kościoła, i ta nasza, warszawska parafia katedralna. Za ten dar dziś Bogu Najwyższemu, w Trójcy Świętej Jedynemu — dziękujemy. Dziękujemy za wszystkie łaski i błogosławieństwa, za wszystkie trudy i doświadczenia. Dziękujemy za tych, którzy na przestrzeni tych minionych lat dla chwały Bożej, w miarę swych sił i możliwości z zaangażowaniem pracowali, wierząc, że „ich trud nie był daremny w Panu”.

Pamiętamy o wszystkich, choć nie wymieniamy ich imion i nazwisk, bo z każdej litery alfabetu trzeba było wymienić przynajmniej po kilkadziesiąt osób. Wierzmy, że ich imiona są zapisane w Wielkiej Księdze Pana.

Świętej Liturgii Eucharystycznej przy współkoncelebrze ks. inf. Stanisława Bosego (Szczecin) i ks. inf. Czesława Siepetowskiego (Kraków) przewodniczył ks. inf. Tomasz Wójtowicz — Wikariusz Generalny Diecezji Warszawskiej

Pamiętamy i o zmarłych biskupach i kapłanach, którzy w tej parafii duszpasterzowali, a których ciała po doczesnym boju spoczywają na naszym cmentarzu w kwaterze „D” na Powązkach Komunalnych w Warszawie. Z wdzięcznością wspominamy dziś śp. bpa Józefa Padewskiego, bpa Juliana Pękałę, ks. doc. Edwarda Bałakiera, ks. inf. Tadeusza Gotówkę, ks. Zachariasza Olejnika, ks. Remigiusza Sokołowskiego i ks. Józefa Adamczewskiego, także księży, którzy pracowali w okresie międzywojennym i w czasie okupacji. Polecamy ich Bożej Miłości.

Pamiętamy i dziękujemy za tych, którzy aktualnie stanowią naszą parafię, nie szczędzą trudów, wspólnie budują dom wiary, śpiesząc ofiarnie z pomocą materialną, troszcząc się i zabiegając o to, aby nasza parafia, nasza świątynia była miejscem godnym uwielbienia Boga, godnym modlitwy, miejscem łaski, przebaczenia i błogosławieństwa.

Za wszystko — dziękujemy Ci, Panie!

Także przepraszamy. Przepraszamy biciem serca, cichym szeptem ust, mówiąc: „Przebacz Panie wszystkie winy nasze, bo chcemy z czystym sercem Cię uwielbiać, dzięki Ci składać i prosić, abyś nam, każdemu z osobna i nam wszystkim, parafii, Kościołowi błogosławił.”

Bądź zawsze z nami, Panie! Umacniaj wiarę naszą! Pozwól nam trwać w Twojej Miłości. A Ty, która jesteś Matką Boga i naszą Matką Nieustającej Pomocy, wspieraj i prowadź nas, i spraw, abyśmy i my mogli stale — tak jak Ty — poddawać się przedziwnej mocy Ducha Świętego, który jest patronem naszej parafii katedralnej, a którego powiew łaski nie tylko dziś odczuwamy”.

W czasie Mszy Świętej Słowo Boże zwiastował bp prof. Wiktor Wysoczański. Komunii św. udzielali: ks. dziek. Henryk Dąbrowski, ks. Marian Madziar i ks. Andrzej Gontarek.

Jako wotum dziękczynne parafianie złożyli podczas procesji z darami (przed Ofiarowaniem): dziewięć świec ołtarzowych, tzw. kiercy, trzy stuły, dwa złote ornaty, jeden zielony, dwunastościegowy zyrandol, a także wiertarkę udarową, która też — jak zaznaczył proboszcz — przyda się w parafii. Z okazji Jubileuszu odrestaurowano przez pozostanie gotycką monstrancję. Ks. inf. Stanisław Bosa złożył w darze stulę. Wszystkim ofiarodawcom, Bóg zapłać.

Po Mszy Świętej odbyła się agapa chrześcijańska: dla wiernych na terenie przykościelnym, a dla duchowieństwa — na plebanii.

Z przyniesionych licznych darów fotoreporter zdołał uwiecznić ofiarowany złoty ornat (składany przez prezesa Rady Parafialnej p. Mariana Domańskiego)

Wierni podczas Mszy Świętej

Strawa duchowa i strawa doczesna służyły jednemu: pokrzepieniu ducha i ciała, wiary, nadziei i miłości.

Tym, którzy przystężyli się w jakikolwiek sposób do zorganizowania tak podniosłej uroczystości, nie szczędzili czasu i trudu, niech Pan błogosławi i mocą darzy.

Dziękujemy z całego serca za życzenia przysłanego listownie lub telefonicznie, a szczególnie za życzenia przysłane przez bpa Antoniego Rysza (Scranton — USA), bpa Roberta Nemkowicza (Chicago — USA), bpa Tadeusza Peptowskiego (Buffalo — USA), ks. seniora Fryderyka Banasia (Ware — USA), ks. seniora Anatola Sielchanowicza (USA), ks. Marcelego Pytlarza (USA), ks. An-

toniego Nikolicza (Toronto — Kanada).

Z Polski na uwagę zasługują słowa skierowane na piśmie przez bpa Tadeusza Majewskiego, bpa Zygmunta Koralewskiego.

Z Kościoła Rzymskokatolickiego życzenia przystali: bp Władysław Miziołek (Warszawa), ks. prof. Michał Czajkowski — ATK, (Warszawa), ks. kan. Zygmunt Kalinowski (Warszawa).

Wszystkie życzenia, jakże miłe i serdeczne, przyjmujemy w duchu jedności i braterstwa, jako słowa zbliżające i skupiające nas wokół Chrystusa, naszego Pana.

OD REDAKCJI: Ukazujące się dwa razy w miesiącu pismo Chrześcijańskokatolickiego Kościoła Szwajcarii, „Christkatholisches Kirchenblatt” poświęciło w numerze 15, z dnia 1 sierpnia 1998 r. pierwsze dwie strony Synodowi Ogólnopolskiemu Kościoła Polskokatolickiego w RP, odbytemu 30 czerwca br. Autor artykułu, Ks. Biskup Hans Gerny, Zwierzchnik Chrześcijańskokatolickiego Kościoła Szwajcarii, był na tegorocznym Synodzie, podobnie jak na poprzednim Synodzie w 1995 r., przedstawicielem Międzynarodowej Konferencji Biskupów Starokatolickich. Dla naszych Czytelników interesujące będzie spojrzenie na sprawę Kościoła Polskokatolickiego ze strony Zwierzchnika jednego z najstarszych bratnich Kościołów Starokatolickich, który to Kościół ma ponad 120-letnią nieprzerwaną tradycję swobodnego działania. Ważne jest też, jak Ks. Bp Hans Gerny widzi wewnątrzkościelne konflikty, o usunięcie których osobyście zabiegał. Artykuł ilustrowany jest dwoma zdjęciami z obrad Synodu Ogólnopolskiego. Przedrukowując tłumaczenie tego artykułu, Redakcja „Rodziny” wychodzi tym samym naprzeciw głosom uczestników czerwcowego Synodu, by więcej miejsca w naszym piśmie poświęcać sprawom Kościoła. Nasi rodacy, często pełni kompleksów wobec zagranicy, przyjmą, jak sądzimy, z miłym uśmiechem to, że dla Szwajcara Polska jest olbrzymim krajem.

Przestawienie się na system wolnościowy wymaga finansów i cierpliwości

DRUGI SYNOD POLSKI PO ZMIANACH POLITYCZNYCH

W 1995 r. mogłem reprezentować Konferencję Biskupów na pierwszym po zmianach politycznych Synodzie. Wówczas wywarł na mnie wrażenie sposób, w jaki podjęto przezwycięzenie ciężarów dyktatury. Oczekiwałem więc, naturalnie z napięciem, jak będzie przebiegał Synod po trzech latach konsolidacji.

Konflikty

O godz. 10 około 140 delegatów zebrało się w sali gimnastycznej jednego z warszawskich budynków szkolnych. Niepokój wisiał w powietrzu. Przed trzema laty wielkie oczekiwania wiązano z nowym kierownictwem Kościoła — tak wielkie, że można było z góry przewidzieć rozczarowanie. Dochodziła do tego smutna sytuacja finansowa wielu parafii i ich duchownych. Następnie — przestawienie się z braku wolności politycznej i kościelnej na system wolnościowy nie mogło oczywiście odbywać się bez bolesnych tarć. Tak więc na Synodzie wystąpiły silne konflikty i pojawiła się agresja. Jest rzeczą naturalną, że agresja ta skierowana była głównie przeciwko kierownictwu Kościoła, zwłaszcza przeciwko Zwierzchnikowi i skarbnikowi Kościoła. Ważną rolę w tym konflikcie odgrywały również animozje osobiste. Mała grupa osób wykorzystywała w ostatnich latach prywatną stację telewizyjną, aby — za pomocą nieetycznych (oszczerczych) pomówień — znieważać Kościół i jego Zwierzchnika. Ci ludzie i inni dyskutanci wystąpili wkrótce bardzo agresywnie. Synod udzielił im zdecydowanej odprawy. Kiedy starsza pani poprosiła o głos i w sposób bardzo poruszający broniła Kościoła i jego kierownictwa, Synod zareagował spontanicznie, powstając do owacji. Odśpiewano przy tym pieśń błogosławiącą. Wówczas lody zostały przełamane, a dalsze obrady mogły być

prowadzone w sposób rzeczowy i owocny. Konkretnie argumenty przedstawione przez Biskupa Wysoczańskiego odparły zarzuty (przede wszystkim natury finansowej).

Włączają się kobiety

Duchowni stanowili większość dyskutantów. Świeccy mówili niewiele. Zwracały jednak uwagę stosunkowo liczne wypowiedzi kobiet. Włączały się one w decydujących momentach przebiegu Synodu i nie w sensie agresywnej krytyki (ta pochodziła głównie od duchownych) — lecz przeciwnie, wielokrotnie swymi bardzo uduchowionymi wypowiedziami doprowadzały Synod do rozważenia. Zostało to uhonorowane. Przed trzema laty nie wybrano kobiet do trzydziestoosobowej Rady Synodalnej. Na tym Synodzie w skład Rady Synodalnej weszły cztery kobiety reprezentujące trzy diecezje i jedna kobieta reprezentująca STPK. Wydaje się więc, że również w Polsce kobiety zaczynają odgrywać ważną rolę na decydujących pozycjach.

Kościół i finanse

Szczególny problem stanowią finanse. Sytuacje są często dramatyczne. W ciągu niewielu lat ceny wzrosły wielokrotnie, podczas gdy płace minimalnie. Emerytura z ubezpieczenia emerytalnego wynosi około 375 franków! Większość duchownych nie może utrzymać się ze swych uposażeń. Pracują oni gdzie indziej i do tego muszą także dorabiać ich żony. Pomoc zagraniczna straciła w dużym stopniu swą skuteczność. O ile przed kilku laty można było jeszcze sfinansować rozległe prace budowlane dziesięcioma tysiącami franków, to dzisiaj nie wystarczają one na więcej niż u nas. Nasze koła pomocy będą musiały to poważnie przemyśleć, jeżeli wsparcie finansowe z naszej

strony ma mieć wartość nie tylko symboliczną. Wielu ludzi żyje w niedostatku, więc dobrowolne ofiary, z jakich egzystują parafie, naturalnie się zmniejszyły. Dlatego nie zdziwiło nikogo, że zgłoszono wnioski o pobieranie stałych, podobnych do podatku, opłat od wiernych Kościoła. Szanse takiego rozwiązania chyba nie są duże. Ze względu na wiele kłopotów natury materialnej jest rzeczą zrozumiałą, że dużo mówiono o finansach.

Ordynacja kobiet

Oczywiście, mówiono także o ordynacji kobiet. Kierownictwo Kościoła wyjaśniło bez nieudomówień, że nie można akceptować ordynacji kobiet, i że kapłani polscy nie mogą ani w kraju, ani za granicą stanąć przy ołtarzu z kapłankami. Takie stanowisko potwierdził i przyjął Synod. Nie powinno to nikogo dziwić. W ogóle ten temat istnieje tylko dla niewielu ludzi (świeckich i duchownych). Takie stanowisko potwierdził i przyjął Synod. Poruszano i inne sprawy. Jeden z duchownych poruszył zagadnienie łączności jurysdykcyjnej Kościoła w Polsce i w Ameryce.

Biskup rzymskokatolicki na Synodzie polskokatolickim!

Synod zatwierdził teksty dialogu prawosławno-starokatolickiego (jak to już przed nim uczyniły Kościoły: austriacki, szwajcarski i amerykański). Synod wypowiedział się również za dopiero co podjętym dialogiem z Kościołem Rzymskokatolickim. Podjęcie tego dialo-

Dialog z Kościołem Prawosławnym

Jezus Chrystus, Pan Kościoła, wzywa wszystkich swoich uczniów, wszystkich chrześcijan do jedności. Przed swoją śmiercią Jezus modlił się do Ojca za wierzących: „Aby wszyscy byli jedno, jak Ty, Ojcze, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni w nas jedno byli, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał” (J 17, 21). To wezwanie do jedności podjął Kościół starokatolicki już na początku swojego istnienia. Starokatolicy w tzw. *Oświadczeniu Monachijskim z Zielonych Świąt* wyrazili nadzieję na „zjednoczenie rozdzielonych teraz wspólnot wiary; zjednoczenie, którego pragnął Założyciel Kościoła i którego z coraz większą siłą tęsknoty żądają niezliczeni wierni”.

Kościół starokatolicki już w pierwszych latach swego istnienia rozpoczął dialog ekumeniczny z Kościołem Prawosławnym; dialog ten przybierał różne formy i przynosił różne efekty, stanowiąc ważny wkład w rozwój chrześcijaństwa, jako próba odbudowania łączności między Kościołami Wschodu i Zachodu, zerwanej w roku 1054. Podczas obrad I Kongresu Starokatolików w Monachium (wrzesień 1871 r.) wyrażono nadzieję — jak pisze bp Urs Küry — „że dojdzie do ponownego pojednania” z Kościołem Prawosławnym. Nadzieję tę potwierdził rok później, we wrześniu 1872 roku, II Kongres Starokatolików w Kolonii. Przyjęte na tych kongresach zasady dialogu ekumenicznego przyczyniły się do zwołania dwóch Konferencji Zjednoczeniowych w Bonn (we wrześniu 1874 i sierpniu 1875 r.), na których spotkali się starokatolicy z prawosławnymi i anglikanami. „Te Konferencje (...) — pisze rzymskokatolicki historyk Kościoła ks. Viktor Conzemius — chociaż nie mogły być zakończone, są kamieniami granicznymi, samotnymi zwiastunami ekumenicznej epoki”.

Rozmowy z prawosławnymi rozpoczęto podczas konferencji uniijnych w Bonn w latach 1874 i 1875, a kontynuowano w latach 1892–1913, podczas obrad Komisji Unijnych, Prawosławno-Petersburskiej i Starokatolicko-Rotterdamskiej. Rozmowy te przygotowały Konferencję w Bonn w październiku 1931 r., w czasie której osiągnięto zasadniczą zgodność poglądów. Bp Urs Küry w swoim *Memorandum o współczesnym stanie stosunków prawosławno-starokatolickich* tak pisał: „Problem zbliżenia albo jedności obydwu Kościołów nie jest tylko sprawą praktyki oraz odpowiedniej okazji kościelno-politycznej, a jeszcze mniej sprawą ścisłych liczb i ilości. Idzie raczej o to, że oba nasze Kościoły — mimo pewnych różnic w sprawach szczegółowych — w zagadnieniach koniecznych, kluczowych zgadzają się i wspólnie wskazują światu chrześcijańskiemu decydującą prawdę podstawową, której grozi zapomnienie: tę prawdę mianowicie, że zjednoczenie podzielonych Kościołów i chrześcijan, tak jak tego chce Pan Kościoła, jest możliwe do przeprowadzenia jedynie na gruncie starego, niepodzielnego Kościoła i w oparciu o jego zasady apostołskie”.

W latach 1975–1987 obradowała Prawosławno-Starokatolicka Komisja Teologiczna, która przyjęła wspólne teksty teologiczne, oddające naukę Kościoła Prawosławnego i starokatolickiego. Wyczerpana została lista tematów, które mają nie tylko dowodzić wspólnego trwania przy Tradycji pierwszych wieków, ale również odpowiednio wprowadzać tę Tradycję w życie Kościołów. Mieszana Komisja Teologiczna, która spotkała się na siedmiu sesjach plenarnych, pracowała zgodnie z tym, co zostało jej zlecone przez oba Kościoły, prowadzące ze sobą dialog. Dokładna znajomość istniejących rozbieżności teologicznych w poszczególnych zagadnieniach, jaką wykazywali członkowie Mieszanej Komisji Teologicznej, uzupełniana była analizą dawniejszych rozmów teologicznych pomiędzy Kościołem starokatolickim i Prawosławnym.

Powrót do nauki Ojców Kościoła w celu przezwyciężenia trudności przy opracowywaniu wspólnych tekstów teologicznych, okazał się właściwą drogą do jedności. Zarówno prawosławni, jak i starokatolicy członkowie Mieszanej Komisji Teologicznej, wykazywali podczas tych dyskusji sta-

nowcze i niezachwiane trwanie przy obiektywnym kryterium wiary niepodzielnego Kościoła, dzięki czemu zachowywana była ciągłość, konsekwencja i skuteczność dialogu teologicznego. O katolickości Kościoła decyduje — zdaniem U. Küry'ego — wiara Kościoła pierwszego tysiąclecia, zawarta w Wyznaniach Wiary, w orzeczeniach siedmiu Soborów ekumenicznych i w zgodnej nauce Ojców Kościoła.

Wspólna Komisja Teologiczna z dużą, eklezjalną odpowiedzialnością potraktowała stojące przed nią problemy teologiczne. Za pośrednictwem wspólnie uzgodnionych tekstów teologicznych stworzyła możliwą do przyjęcia podstawę dla rzeczywistnienia idei wspólnoty kościelnej pomiędzy Kościołem starokatolickim i Prawosławnym. Komisja doprowadziła do pomyślnego zakończenia zleconej jej pracy teologicznej, ale nie mogła zdecydować o jej wynikach. To bowiem leży w kompetencji zwierzchnich organów Kościołów prowadzących dialog. Ocena dokonanych prac stanie się możliwa, gdy obie komisje opracują wyczerpujące informacje w pozostałych spornych kwestiach, gdyż wyjaśnień wymagają jeszcze liczne ważne zagadnienia.

W Kościołach starokatolickich odbywa się proces recepcji tekstów dialogu starokatolicko-prawosławnego. Dopiero trzy odpowiednie gremia Kościołów starokatolickich przyjęły te teksty. W 1990 r. taką decyzję podjął Polski Narodowy Kościół Katolicki (PNKK). Członkom Synodu PNKK przekazano broszurę pt. *The Road to Unity. A collection of agreed statements of the joint Old Catholic-Orthodox Theological Commissions* [Droga do jedności. Zbiór uzgodnionych wypowiedzi Mieszanych Starokatolicko-Prawosławnych Komisji Teologicznych], Scranton 1990, która stała się podstawą do dyskusji. Synod Generalny PNKK przyjął te teksty, przedstawiając uwagi do kilku z nich (II/3, V/1, V/2-4, VI/4, V/5, VI/1). W 1991 roku zebrał się Synod zwyczajny Kościoła Starokatolickiego Austrii, który w swym protokole „przyjmuje dokumenty i rezultat dialogu”. Natomiast w 1992 roku Synod Narodowy Kościoła Chrześcijańskokatolickiego Szwajcarii, na swej CXXI sesji w Starrkirch/Dulliken, „(...) przyjął z zadowoleniem zakończenie prac Mieszanej Prawosławno-Starokatolickiej Komisji Dialogu oraz opracowane przez nią teksty jako wyraz istniejącej pełnej zgodności, co do podstaw wiary pomiędzy Kościołem prawosławnym Wschodu i Kościołem starokatolickim Unii Utrechckiej”.

Natomiast Kościół Starokatolicki w Niemczech postanowił w 1994 r. przyjąć teksty dialogu starokatolicko-prawosławnego, po poprawieniu niektórych wypowiedzi.

W naszym Kościele zakończyliśmy przygotowania do recepcji tekstów, przyjętych w latach 1975–1987 przez Prawosławno-Starokatolicką Komisję Teologiczną. Teksty zostały przetłumaczone i opublikowane w książce przygotowanej przez bpa prof. Wiktora Wysoczańskiego pt. *Kościół starokatolicki. Historia, nauka, dążenia*. Lektura tych tekstów powinna ułatwić dostosowanie kościelnej praktyki do podstaw teologicznych, osiągniętych we wspólnych tekstach, tak aby nie istniała żadna rozbieżność pomiędzy teologią wspólnych tekstów a teologicznymi założeniami praktyki kościelnej. Wprawdzie dialog ten wywołuje duże zainteresowanie wśród teologów, o czym świadczy chociażby najnowsza bibliografia, w języku polskim przede wszystkim należy wymienić artykuł bpa Wiktora Wysoczańskiego, pt. *Dialog starokatolicko-prawosławny, jego przebieg i dotychczasowe wyniki*, opublikowany w *Postaniciu* nr 3-4/1986, jednak znajomość tych tekstów w naszym Kościele jest wciąż jeszcze zadaniem, które stoi przed nami. Dlatego Zwierzchnik Kościoła zwrócił się do wszystkich z prośbą o zapoznanie się z tymi tekstami, publikując w *Organie Urzędowym Kościoła Polskokatolickiego* (luty 1998, nr 4-5) tekst ks. prof. Herwiga Aldenhovena pt. *Krótkie przedstawienie wspólnych prawosławno-starokatolickich tekstów dialogu i uwagi wyjaśniające*, który to tekst może ułatwić recepcję wspólnie przyjętych tekstów teologicznych.

W imieniu Zwierzchnika Kościoła zgłaszam wniosek o przyjęcie tekstów i rozpoczęcie procesu ich recepcji w naszym Kościele.

Warszawa, 30 czerwca 1998 r.

Dialog z Kościołem Rzymskokatolickim

W Kościele Rzymskokatolickim dialog ekumeniczny stał się możliwy dopiero po Soborze Watykańskim II (1962-1965), na którym przyjęto *Dekret o ekumenizmie*. W dekrecie tym i w innych dokumentach Soboru Watykańskiego II widać pewną zmianę w nastawieniu Kościoła Rzymskokatolickiego do dialogu ekumenicznego.

Na tej podstawie rozwinął się w latach ok. roku 1970 nowy klimat między Kościołami starokatolickimi i Rzymskokatolickim. Zagadnienia *unio in sacris* i problemy pastoralne zostały przedyskutowane; poszukano wspólnych rozstrzygnięć. W tzw. Zurychskiej Nocie zostały ustalone konkretne przedsięwzięcia; dokument był gotowy do podpisu. Z powodu śmierci papieża Pawła VI oraz trudności pojedynczych lokalnych Kościołów starokatolickich w dialogu z Kościołem rzymskokatolickim — sygnowanie Noty nie mogło dojść do skutku.

W 1988 r. rozpoczął się nowy etap kształtowania ekumenicznego dialogu; w trakcie nieformalnych rozmów między kardynałem Janem Willebrandsem i arcybiskupem Marinusem Kokiem — usiłowano na nowo ożywić bilateralne rozmowy.

Uzgodniono przede wszystkim konieczność rozpatrzenia problemów praktycznych, np. przejście duchownych z jednego Kościoła do drugiego. Uzgodniono wspólne wytyczne między Papieską Radą do Spraw Jedności Chrześcijań oraz MKBS. Wytyczne te w przedstawionych sformułowaniach nie mogły zostać wcielone w życie. Z tego powodu ich ulepszona wersja znajduje się w przygotowaniu. Nowe wytyczne zostaną, jak to tylko będzie możliwe, przesłane do oceny biskupom starokatolickimi i zainteresowanym konferencjom episkopatu rzymskokatolickiego. Można mieć nadzieję, że stosunki między Kościołem Rzymskokatolickim i Kościołami starokatolickimi będą się rozwijały pomyślnie.

W USA, począwszy od 1990 r., podjęto rozmowy między Kościołem Rzymskokatolickim i PNKK. Ich przebieg jest nader zadowolający. Żaden bodaj Kościół starokatolicki nie posiada tak dobrych stosunków z Kościołem Rzymskokatolickim, jak Kościół Amerykański.

W Polsce stosunki między Kościołem Rzymskokatolickim i Polskokatolickim były bardzo skomplikowane i z istoty swej obciążone zaszciościami. Na szczęście ulega to zmianie.

Rozmowy bilateralne z Kościołem Rzymskokatolickim prowadzą także inne Kościoły starokatolickie, informując o ich przebiegu Międzynarodową Konferencję Biskupów Starokatolickich. Jedynie w Polsce nie prowadzono oficjalnego dialogu teologicznego z Kościołem Rzymskokatolickim. Sytuacja zmieniła się dopiero wtedy, gdy zwierzchnikiem Kościoła został bp prof. dr hab. Wiktor Wysoczański. Należy także podkreślić, że do rozpoczęcia dialogu teologicznego naszego Kościoła z Kościołem Rzymskokatolic-

kim w Polsce przyczyniły się starania bpa Hansa Gernego, zwierzchnika Kościoła Chrześcijańskokatolickiego Szwajcarii. Jesteśmy mu za to wdzięczni.

Oficjalne spotkanie zwierzchników obu Kościołów odbyło się w dniu 31 stycznia 1997 roku, po administracyjnym objęciu przez bpa Viktora Wysoczańskiego diecezji warszawskiej w dniu 1 stycznia 1997 roku. Podczas tego spotkania uzgodniono, iż należy rozpocząć ekumeniczny dialog pomiędzy Kościołem Rzymskokatolickim w Polsce a Kościołem Polskokatolickim. W dniu 2 kwietnia 1997 roku, zwierzchnik Kościoła Rzymskokatolickiego w Polsce, kard. Józef Glemp, wystosował pismo do bpa Alfonsa Nossola, przewodniczącego Rady do Spraw Ekumenizmu, w którym — „wyrażając stanowisko Konferencji Plenarnej Episkopatu” — poprosił o nawiązanie kontaktu z Kościołem Polskokatolickim. W dniu 22 kwietnia 1997 roku bp Wiktor Wysoczański przesłał bpowi Alfonsowi Nossolowi dokumenty i korespondencję dotyczącą dialogu pomiędzy Kościołem Rzymskokatolickim a Kościołami starokatolickimi, w tym z Polskim Narodowym Kościołem Katolickim w USA i Kanadzie. W dniu 11 grudnia 1997 roku, bp Alfons Nossol przesłał na ręce bpa Viktora Wysoczańskiego pismo następującej treści: „Drogi Księżu Biskupie, komunikuję z zadowoleniem, że 292 Konferencja Plenarna Episkopatu w Częstochowie zatwierdziła wczoraj oficjalny osobowy skład rzymskokatolickiej strony dialogu pomiędzy naszymi Kościołami. Powitała oczywiście też z radością sam fakt podjęcia tego dialogu (...)”.

W dniu 10 lutego 1998 roku — po raz pierwszy od stu lat — w Konstancinie k. Warszawy, w Domu Konferencyjnym im. bpa Edwarda Herzoga, rozpoczął się oficjalny dialog ekumeniczny między Kościołem Polskokatolickim a Kościołem Rzymskokatolickim. W spotkaniu uczestniczyli, z Kościoła Polskokatolickiego: bp prof. dr hab. Wiktor Wysoczański — zwierzchnik Kościoła, ks. inf. Kazimierz Bonczar — sekretarz Rady Synodalnej, ks. inf. Henryk Buszka — oficjał Sądu Biskupiego oraz z Kościoła Rzymskokatolickiego: bp Jacek Jezierski — bp pomocniczy Archidiecezji Warmińskiej, ks. dr hab. Edward Warchoł, ks. dr hab. Zdzisław Kijas OFM Con (franciszkanin).

W komunikacie z obrad czytamy: „W duchu modlitwy Chrystusowej „aby wszyscy byli jedno”, przedstawiciele obu Kościołów wyrazili radość z rozpoczętego dialogu i pragnienie dążenia do jedności. Dotąd odbyły się trzy spotkania przedstawicieli obu Kościołów, podczas których — poza wspólną modlitwą — chcemy się poznać, zgodniej z prawdą i życzliwością. Na przełomie wieków, gdy wszyscy przygotowujemy się do obchodów pamiętki Wcielenia Syna Bożego, szczególnej wymowy nabierają słowa Jezusa Chrystusa, abyśmy „byli jedno”. Powinniśmy więc dążyć do przekroczenia, przewyciężenia elementów podziału i wejść w trzecie tysiąclecie zjednoczeni, wspólnie dając świadectwo o Wcieleniu, Śmierci i Zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa.

W imieniu Zwierzchnika Kościoła, bpa Viktora Wysoczańskiego, który doprowadził do rozpoczęcia dialogu teo-

cd. na str. 16

rodzina
MIESIĘCZNIK KATOLICKI

Wydawca: Społeczne Towarzystwo Polskich Katolików, Instytut Wydawniczy im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Redaguje Kolegium. Adres redakcji i administracji: ul. Czardasza 16/18, 02-169 Warszawa, tel. 846-72-74. Wpłać na prenumeratę nie przyjmujemy. Cena prenumeraty: I półrocze — 6 zł. Warunki prenumeraty: 1) w miastach, w których znajdują się Oddziały Krajowej Dystrybucji Prasy „RUCH” S.A. Nr konta bankowego: PBK S.A. XIII O. W-wa Nr 370044-16551. — Prenumerata w tych oddziałach. 2) osoby zamieszkałe na wsi i w miejscowościach, gdzie nie ma oddziału Krajowej Dystrybucji Prasy „RUCH” S.A. opłacają prenumeratę w urzędach pocztowych i u doręczycieli. Terminy przyjmowania prenumeraty: od dnia 10 listopada na I półrocze roku oraz cały rok następnym; do dnia 5-go każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty roku bieżącego. Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania materiałów nie zamówionych. Druk: Zakład Poligraficzny Instytutu Wydawniczego im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, ul. Czardasza 16/18. Zam. 66/98.

logicznego z Kościołem Rzymskokatolickim w Polsce stawił wniosek o przyjęcie do wiadomości informacji na temat tego dialogu i jego akceptację.

Warszawa, 30 czerwca 1998 r.

Stanowisko Kościoła Polskokatolickiego w sprawie udzielania święceń kapłańskich kobietom

Synody zachodnioeuropejskich Kościołów starokatolickich coraz częściej dyskutują o dopuszczeniu kobiet do apostołskiego urzędu.

Należy przypomnieć, że Międzynarodowa Konferencja Biskupów Starokatolickich przyjęła w dniu 7 grudnia 1976 roku oświadczenie, w którym stwierdzono, że MKBS „nie może wyrazić zgody na sakramentalną ordynację kobiet na katolicko-apostołski urząd diakona, prezbitera i biskupa”. Oświadczenie to zostało przyjęte w głosowaniu przez wszystkich biskupów MKBS, przy jednym głosie sprzeciwiającym się. Powstała więc sytuacja pewnej niepewności i sprzeciwu zwolenników i przeciwników udzielania święceń kapłańskich kobietom.

Oświadczenie to nie zyskało jednogłosego poparcia, które jest konieczne, aby decyzja nabrała mocy prawnej. Z tego powodu oświadczenie z 1976 r. nie posiadając mocy prawnej, zawiera jednak doniosłe stanowisko MKBS. Od tego czasu dyskusja na temat ordynacji kobiet w zachodnioeuropejskich Kościołach starokatolickich nie ucichła. Dlatego MKBS postanowiła w 1988 r. powołać swoje nadzwyczajne posiedzenie poświęcone temu tematowi.

Przyjęto wówczas oświadczenie, w którym stwierdzono, że problem ma być dalej studiowany w Kościołach starokatolickich w celu umożliwienia „współodpowiedzialnego zasadniczego rozstrzygnięcia”.

Oświadczenie Międzynarodowej Konferencji Biskupów z 14.07.1997 r. w Wislikofen II (Szwajcaria) stwierdza: „Dokonana w przeszłości przez jeden z Kościołów starokatolickich Unii Utrechckiej ordynacja kobiet spowodowała,

że inny Kościół starokatolicki na podstawie swego przekonania uznał za konieczne zakończenie pełnej wspólnoty z tym Kościołem, gdyż nie może uznać ordynacji kobiet; nie można wykluczyć, iż dalsze Kościoły starokatolickie odrzucające u siebie ordynację kobiet, wypowiedzą wspólnotę z tymi Kościołami Unii Utrechckiej, które w przyszłości będą wyswięcać kobiety; (...) Międzynarodowa Konferencja Biskupów Starokatolickich przyjmuje do wiadomości, że w rezultacie opisanej wyżej sytuacji postanowienie artykułu 1 Umowy Utrechckiej nie może już w pełni być realizowane, gdyż już nie wszystkie Kościoły lokalne i narodowe zjednoczone w Unii Utrechckiej pozostają ze sobą w pełnej wspólnocie kościelnej”.

Podczas obrad MKBS w Wislikofen (6-16 lipca 1997 r.) biskupi Kościoła Polskokatolickiego przedstawili tekst Pro memoria (opublikowany w *Rodzinie* nr 3, z marca 1998 r., *Organie Urzędowym Kościoła Polskokatolickiego* i w *Strazycy*), w którym podkreślili, że biskupi Kościoła Polskokatolickiego od samego początku byli i nadal są przeciwko ordynacji kobiet. (...) Kobiety, które otrzymały święcenia kapłańskie, nie mogą sprawować Eucharystii w Kościele Polskokatolickim, a księża polskokatolicy nie mogą współcelebrować Eucharystii z ordynowanymi kobietami”.

W tej sytuacji, bp Wiktor Wysoczański — pragnąc nie dopuścić do zerwania więzów z Unią Utrechcką i czując się współodpowiedzialny za tę Unię — zaproponował, by MKBS na nowo obradowała i rozstrzygnęła w sprawie sytuacji w Unii Utrechckiej najpóźniej po 6 latach, lub — na podstawie zmienionej sytuacji i zainteresowanych Kościołach starokatolickich — wcześniej.

MKBS i biskupi naszego Kościoła zdają sobie sprawę z tego, że obecna sytuacja Unii Utrechckiej komplikuje stosunki wzajemne z Kościołem Prawosławnym i z Kościołem Rzymskokatolickim.

Biskupi Kościoła Polskokatolickiego podejmują wszelkie możliwe wysiłki mające na celu utrzymanie jedności Unii Utrechckiej tak, jak przewiduje to Deklaracja i Umowa Utrechcka z 1898 r.

W imieniu Zwierzchnika Kościoła zgłaszam wniosek o akceptację stanowiska zajętego przez polską delegację na MKBS.

Warszawa, 30 czerwca 1998 r.

DRUGI SYNOD POLSKI PO ZMIANACH POLITYCZNYCH

gu należy zawdzięczać rozwadze kierownictw obu Kościołów. Dlatego też było sensacją, że gościem Synodu jest biskup rzymskokatolicki, reprezentujący Prymasa Polski i Konferencję Episkopatu Polskiego. Jego wystąpienie zostało przyjęte gorącymi brawami. Jeszcze do niedawna stosunki pomiędzy obu Kościołami (ze zrozumiałych przyczyn) były oziębłe. Droga do „normalizacji” stosunków niewątpliwie będzie jeszcze długa. Ale pomimo tego dla naszego Kościoła był to moment historyczny.

Jeszcze trzeba wiele pracy

Naturalnie, wiele kłócono się na Synodzie o formalności. To tak, jak u nas. Będąc w trudnej sytuacji łatwo można zrozumieć, że emocje nieświadomie kierują się na inne płaszczyzny. Mimo to silnie odczuwało się, iż wszyscy wiedzą, że Kościół w Polsce musi dokonać wielkiej pracy duchowej i teologicznej, aby wydobyc się ze swej skomplikowanej sytuacji. Wyraźnie wskazują na to zgłaszane wnioski o zintensyfikowanie pracy z kobietami i młodzieżą. Synodowi przypadło tu wielkie zadanie. Dlatego nieco dziwi przy-

jęcie wniosku, że Synod ma odbywać się co pięć lat (a nie — jak dotychczas — co trzy lata). Z przyczyn finansowych chyba nie było jednak możliwe inne rozstrzygnięcie w tak obłrymym kraju, jakim jest Polska.

Podsumowując: ponownie warto na mnie wrażenie głębokie zaangażowanie się wielu ludzi na rzecz swego Kościoła, który ma przed sobą trudną drogę. Jestem przekonany, że Kościół polski jest ważnym członkiem Unii Utrechckiej, za który musimy ponosić troskę. I za który musimy się modlić.

Biskup Hans Gerny